

Herstelplannen, economische scenario's en de toezichthouder

Onno Steenbeek

Erasmus Universiteit en APG

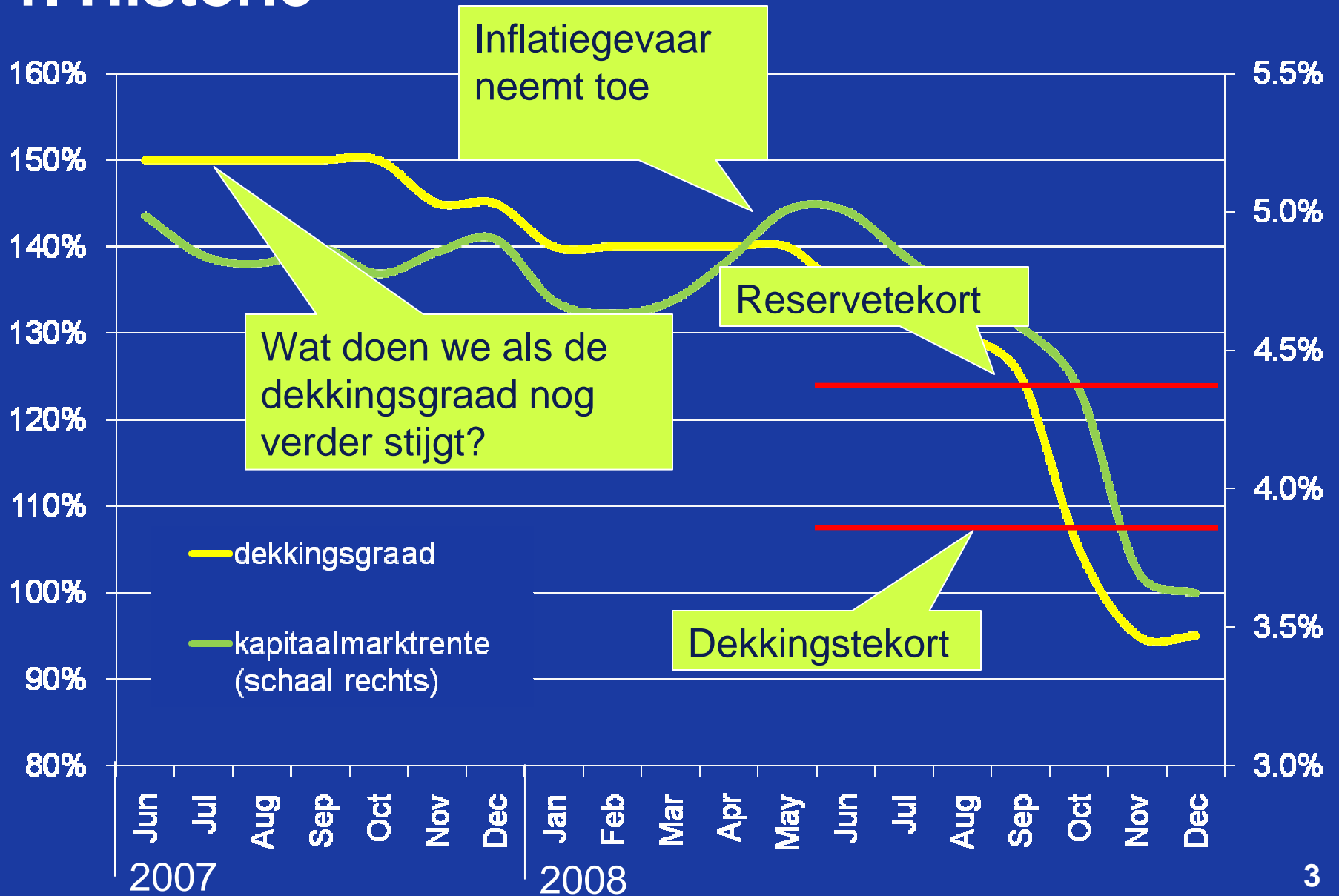
EPA Conferentie
Tilburg, 12 februari 2009

Agenda

1. Uitgangspunten
2. Hersteltermijnen
3. Aanvullende maatregelen
4. Invulling herstelplannen
5. Vervolgstappen na 1 april
6. Conclusies

Leefbaar

1. Historie

1. Uitgangspunten

- Startpunt 31 december: gemiddelde dekkinggraad circa 95%
- Centraal pad o.b.v. Regeling Parameters bepalend voor het herstelplan
- Berekeningen in verschillende economische omgevingen
- Gevoeligheidsanalyses geven betrekkelijkheid van de uitgangspunten weer

Leefbaar

1. Richtlijn parameters

<i>Zakelijke waarden</i>	
Aandelen ontwikkelde markten	7.5%
Aandelen opkomende markten	8.5%
Converteerbare obligaties	7.5%
Private Equity	8.0%
Hedge Funds	8.0%
Grondstoffen	6.5%
Direct onroerend goed	6.5%
Indirect onroerend goed	7.5%
Infrastructuur	5.5%
<i>Vastrentende waarden</i>	
Prijsgеindexeerde obligaties	4.5%
Overheidsobligaties	4.5%
Bedrijfsobligaties	4.5%
Beleggingskosten	0.0%
Inflatie	2.0%
Contractloonontwikkeling	3.0%

1. Uitgangspunten

- Centrale pad SZW niet economisch consistent:
  - Inflatie 2%, looninflatie 3%, kapitaalmarktrente 3,5%
  - Rendementsverwachtingen voor en na de krach gelijk
- Swapcurve ligt onder staatscurve
- 31-12 moment-opname

Leefbaar

2. Hersteltermijnen

- Gemiddeld haalt een fonds de grens dekkingstekort precies na 3 jaar
- $DG < 95\%$ → aanvullende maatregelen nodig
- Ontwikkeling dekkinggraden sterk afhankelijk van uitgangspunten
- Oprekking hersteltermijn voor veel fondsen wenselijk

3. Aanvullende maatregelen

Dekkingstekort

- Premie-opslag
  - 5%-punten opslag levert jaarlijks 1%-punt extra DG op
- Versobering regeling
  - zelfde effect als premie-opslag
- Korting nominale rechten
  - Zeer effectief, maar onwenselijk voor vertrouwen in systeem

Leasing

→ Verkopen upside rendement

3. Aanvullende maatregelen

Reservetekort

- Extra indexatiekorting bovenop staffel
- Beperking beleggingsrisico
  - Verlaging vereiste dekkingsgraad
  - Relatie tussen risico en rendement

3. Aanvullende maatregelen

Techniek vs. politiek

- Verwachte indexatie-achterstand loopt snel op
- Houdbaarheid van de regeling: is >15 jaar niet (volledig) indexeren te verkopen?
- Evenwichtige belangenbehartiging
- Vertrouwen in het systeem
- Invoering toeslagenlabel

Leefbaar

3. Aanvullende maatregelen

Extra maatregelen ter beperking achterstand

- Toch indexeren / eenmalige uitkeringen
- Bijstelling ambitie (bv. van loon- naar prijsindexatie)
- ...

4. Invulling herstelplannen

- Hoe expliciet moet men zijn over aanvullende maatregelen?
  - Herstelplannen zijn opvraagbaar door deelnemers
- Hoe streng zal DNB zijn ten aanzien van de parameters?
  - Rente, rendementen, inflatie
- Hoe moeten we “geleidelijk herstel” precies interpreteren?
  - Wachten met korten tot einde hersteltermijn?
- Wat is “evenwichtige belangenbehartiging” precies?

Geef

5. Vervolgstappen na 1 april

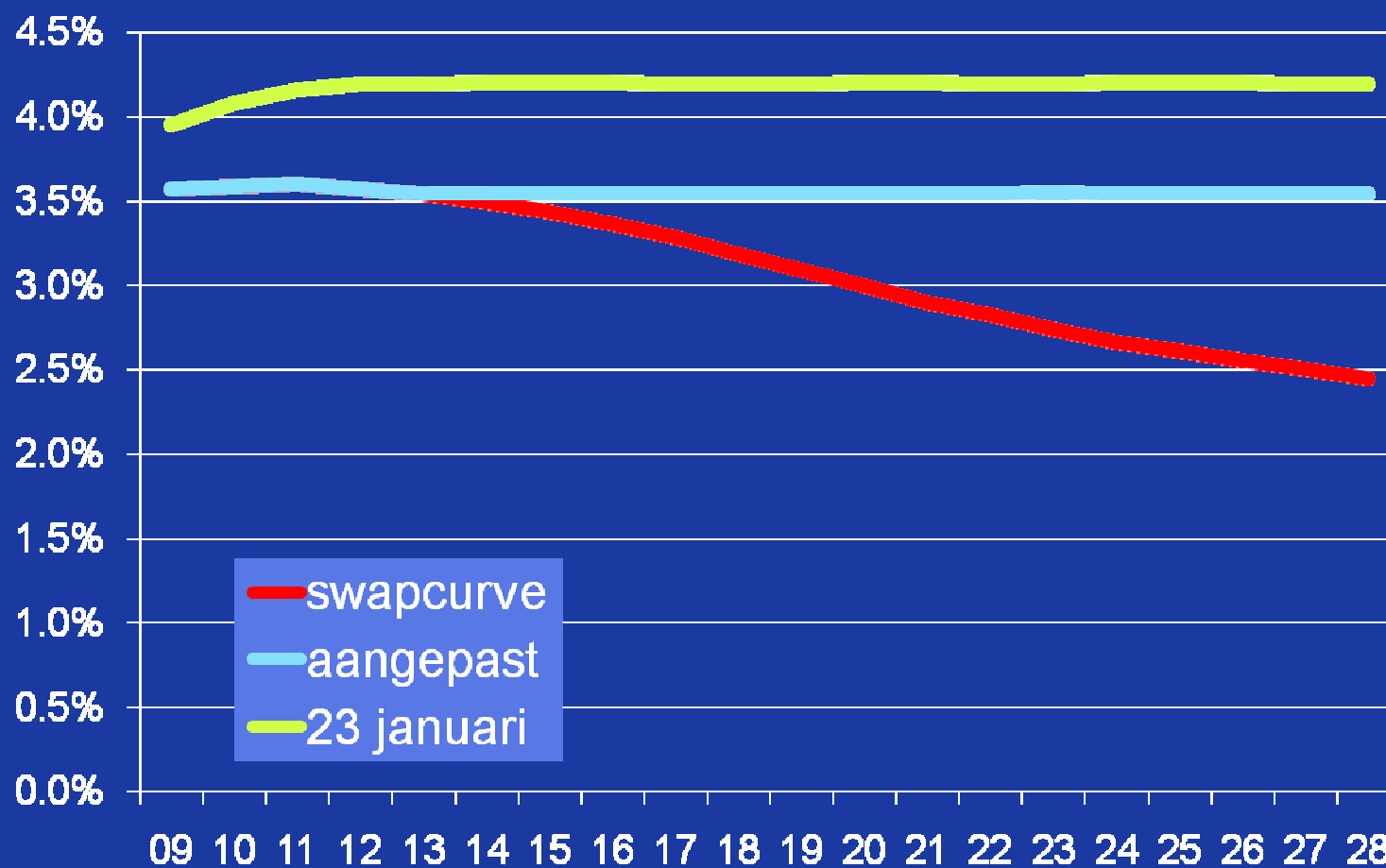
- De meeste besturen hopen dat fundamentele wijzigingen in de regelingen niet noodzakelijk zijn
- Niettemin nadenken over:
- Expliciet(er) pensioencontract
  - Expliciet(er) zijn over risico's: risico lopen is in principe geen probleem, risico's lopen als je denkt dat je ze hebt afgedekt is wel een probleem

5. Vervolgstappen na 1 april

- Aanpassing FTK:
  - Inconsistente parameters
    - lage rente vs. hoge loongroei
    - rente aan beide zijden van de balans
  - Swapcurve onbevredigend
    - Rentenniveau op 31-12 bepalend voor maatregelen
    - Forward curves zeer slechte voorspellers
    - NL Staatsobligaties risicovoller dan pensioenverplichtingen

Renteveronderstelling heeft enorm effect

Geef

6. Conclusies

- Geen nieuwe regels tijdens het spel
- Fondsen nog niet in staat herstelplannen definitief in te vullen
- Vervolgtraject:
  - evaluatie FTK
  - evaluatie risicobeleid pensioenfondsen
  - verdere explicitering pensioencontracten